

JAARVERSLAG 2020

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen. Zij vertegenwoordigt namens ongeveer 200 pensioenfondsen de belangen van:

- 5,8 miljoen deelnemers
- 3,4 miljoen gepensioneerden
- 10 miljoen gewezen deelnemers.

Het overgrote deel van alle werkenden is aangesloten bij een collectief pensioenfonds. De pensioenfondsen van de Pensioenfederatie beheren samen circa 1550 miljard euro. (Cijfers per 31-12-2019)

Contactinformatie

Prinses Margrietplantsoen 90

2595 BR Den Haag

Postbus 93158

2509 AD Den Haag

T + 31 (0)70 76 20 220

info@pensioenfederatie.nl

www.pensioenfederatie.nl

© Overname van tekst(delen) uit deze uitgave is mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Pensioenfederatie,

Den Haag, september 2021

VOORWOORD

Hét thema van 2020 was de uitwerking van het Pensioenakkoord. In nauwe overleg met de leden heeft de Pensioenfederatie helder gemaakt aan welke criteria de nieuwe regelingen moeten voldoen: ruimte voor eigen keuzes en sturing door pensioenfondsbesturen, juridische houdbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar. Het consultatiedocument over de Wet toekomst pensioenen, dat medio december werd voorgelegd, is geanalyseerd vanuit die criteria. Mede door de grote betrokkenheid en deskundigheid van onze leden zijn we erin geslaagd onze (omvangrijke) [reactie](#) tijdig in te dienen.

Ook het transitie-ftk was een belangrijk onderwerp. Op hoofdlijnen zijn afspraken gemaakt over het financiële toetsingskader dat geldt tijdens de transitieperiode. Fondsen mogen met een actuele dekkingsgraad van 95% 'invaren', tenzij uit hun eigen analyse blijkt dat een hogere dekkingsgraad nodig is met het oog op evenwichtigheid. In 2021 worden deze hoofdlijnen verder uitgewerkt.

Het hing heel 2020 boven de markt: mogelijk moesten pensioenen worden verlaagd. Deze uiterste maatregel bleef gelukkig beperkt tot een enkel fonds. Door de verlenging van de Vrijstellingsregeling waren er uiteindelijk maar enkele pensioenfondsen die op 31 december 2020 een actuele dekkingsgraad lager dan 90% hadden. Door een stijging van de beurskoersen aan het eind van het jaar werd een verlaging op grote schaal voorkomen.

Binnen de vereniging gebeurde ook veel. Ondanks het voortijdig vertrek van de voorzitter en de corona-pandemie draaide de vereniging het afgelopen jaar op volle toeren. Zo kwam in nauwe samenspraak met de leden de strategische visie tot stand, waarin de positionering, kernwaarden en ambitieuze doelstellingen voor de komende 5 jaar zijn benoemd.

Over allerlei actuele onderwerpen – nieuw pensioencontract, cyber security, communicatie, IMVB-convenant en klimaatverandering – werden webinars en conferenties georganiseerd. Tal van discussienota's en servicedocumenten zagen het licht. Het delen van kennis, en de verbinding met de leden en stakeholders ging online gewoon door.

Het komende jaar zetten we, samen met onze leden, de schouders onder de activiteiten voor het komende jaar, vastgelegd in de [Agenda 2021](#). Hoe interessant online gesprekken en events ook zijn, ik hoop van harte dat we elkaar later in 2021 ook weer fysiek kunnen ontmoeten. Ik kijk daar enorm naar uit!

José Meijer
Voorzitter a.i.

INHOUDSOPGAVE

- 3 Voorwoord
- 6 De Vereniging
- 9 Beeldvorming en communicatie
- 14 Relatiemanagement: een nuttige investering
- 16 Pensioen: waarde voor nu en in de toekomst
- 30 Informatiemanagement: doelmatig en beheersbaar
- 32 Governance pensioenfondsen: goed geregeld
- 36 Organisatie
- 45 Financieel jaarverslag

DE VERENIGING

1.1. Strategische visie, missie en doelen

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Grote veranderingen dienen zich aan: de komst van een nieuw stelsel, de onzekerheid op de financiële markten, de versnelde toepassing van nieuwe technologieën en de overgang van collectieve naar meer individuele arrangementen hebben een grote impact op deelnemers, hun pensioen en op de uitvoering door de sector. Al deze veranderingen vragen om een koers voor de toekomst en leiden de komende jaren tot vernieuwingen bij pensioenfondsen. Vanuit de strategische visie bereidt de Pensioenfederatie zich samen met haar leden voor op alle veranderingen, ontwikkelingen en vernieuwingen.

We gaan de komende jaren aan de slag vanuit een helder kompas dat is toegesneden op alle veranderingen en ontwikkelingen die eraan komen. Centraal staat een waardevol pensioen voor de miljoenen werkende Nederlanders, werkgevers en gepensioneerden, nu en in de toekomst. Een waardevol pensioen gaat uit van een betrouwbaar pensioenstelsel dat aansluit bij de financiële behoeften van mensen en dat een grote terugval in levensstandaard na pensionering voorkomt.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

Met het pensioenakkoord van 2019 en een overstap naar premieovereenkomsten vanaf 2026 in het vooruitzicht is er werk aan de winkel. Voor de totstandkoming van de strategische visie is een brede verkenning gedaan. Belangrijk in het proces waren de input van en het draagvlak bij de leden. Met scenarioplanning, kernwaardensessies en (online) ronde-tafel-gesprekken, in de vorm van Stamppotsessies, over de kansen en uitdagingen voor de toekomst, hebben we met onze leden de koers bepaald.

Dat heeft geresulteerd in vijf strategische opgaven waar de vereniging samen met en voor haar leden de komende jaren doelgericht de schouders onder zet:

- **Versterken van het pensioenstelsel.**
- **Vormgeven van een robuuste digitale infrastructuur.**
- **Vernieuwen van de dienstverlening aan de deelnemer.**
- **Vergroten van de maatschappelijke rol.**
- **Organiseren van innoverend vermogen.**

In de ALV van 3 december 2020 is de [strategische visie](#) unaniem door de leden goedgekeurd.

Doorkijkje naar 2021

De vijf opgaven uit de strategische visie staan de komende jaren centraal. Ze worden nader uitgewerkt in onze [werkagenda](#) en worden voor, en samen met, de leden opgepakt.

1.2. Taken en activiteiten van de vereniging

1.2.1 Verbinden, verenigen en vertegenwoordigen

Bij de Pensioenfederatie als vereniging staan verbinden, verenigen en vertegenwoordigen centraal.

De Pensioenfederatie **verbindt** allereerst de leden met elkaar. Dat gebeurt onder meer via (online) bijeenkomsten, het ledennet en in de verschillende commissies en werkgroepen binnen de vereniging. Doelen van het verbinden van de leden onderling zijn kennisdeling, kwaliteitsverbetering en kostenreductie. Daarnaast legt de Pensioenfederatie verbindingen met stakeholders en vele maatschappelijke organisaties.

De leden van de Pensioenfederatie zijn divers en ook hun belangen en standpunten kunnen uiteen lopen. Kern van het **verenigen** is dat, in dialoog en onderlinge samenwerking, visies en standpunten tot stand komen met draagvlak van de leden.

De Pensioenfederatie **vertegenwoordigt** haar leden in haar gesprekken met een groot aantal partijen. Dit omvat overheid, politiek, toezichthouders, sociale partners, brancheorganisaties en maatschappelijke organisaties. In deze gesprekken brengt de Pensioenfederatie onder meer het genuanceerde beeld van de sector naar voren, dat recht doet aan de diversiteit van haar leden.

Verbinden

Verenigen

Vertegenwoordigen

BEELDVORMING EN COMMUNICATIE

2.1. Beeldvorming

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Het vertrouwen van deelnemers in pensioenfondsen is lager dan we willen. Veel fondsen kunnen niet indexeren en de media melden dat er mogelijk verlagingen aan zitten te komen door de verslechterde financiële positie van veel pensioenfondsen. Positieve boodschappen over pensioen vanuit sector komen daardoor vaak niet goed aan. Een positievere beeldvorming is van belang om effectief met de deelnemer te kunnen communiceren over zijn pensioen en de toegevoegde waarde van pensioenfondsen. Maar ook voor onze relaties met overheid, politiek en andere stakeholders.

Standpunt Pensioenfederatie

Miljoenen werkende Nederlanders bouwen pensioen op bij een pensioenfonds. De Pensioenfederatie zet zich in voor een waardevol pensioen voor álle werkende Nederlanders, dus ook zzp'ers. Voor het maatschappelijke draagvlak is het van belang dat een aansprekend en feitelijk verhaal over de waarde van pensioen structureel en sectorbreed wordt verteld. Daarom werken de Pensioenfederatie en haar leden intensief samen op dit terrein.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Goede beeldvorming is altijd van belang voor het maatschappelijke draagvlak van een organisatie. In 2020 was dit belang nog groter vanwege het negatieve effect van de coronapandemie op beurskoersen en daarmee op de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Samen met de leden is de Toolkit Verlagen geactualiseerd, met daarin learnings van deelnemersonderzoek naar de communicatie over verlagen.

Als tegenwicht tegen de teneur van verlagen, was aandacht voor de positieve aspecten van pensioen op zijn plaats. In 2020 hebben wij samen met de leden de innovatieve Pensioenchecker App gelanceerd om effectiever met de deelnemer te communiceren.

Deze app geeft eenvoudig inzicht in hoeveel pensioen (netto per maand inclusief AOW) je ontvangt op je pensioendatum. Om jonge mensen te activeren op bepaalde momenten in hun leven hun pensioen te checken, is de campagne Nuietsdoenaanjepensioen.nl gestart. Vanwege de corona-uitbraak lagen de gastlessen op het mbo, met de les Nu voor later, helaas vanaf medio maart stil.

Wat wilden we bereiken, wat is gelukt?

De Pensioenchecker App is, sinds de lancering begin november, in twee maanden tijd al ruim 35.000 keer gedownload. Door zijn aansprekende opzet en eenvoud heeft de app twee prijzen in de wacht gesleept: de Pensioenwegwijzer van Wijzer in Geldzaken, en de Communicatie Award van PensioenPro. De prijzen zijn toegekend aan dit sector brede initiatief omdat de deelnemers centraal staan bij de (door)ontwikkeling van deze app, die uitblinkt in eenvoud. De advertenties van de jongerencampagne, die een nominatie voor de Pensioenwegwijzer ontving, scoorden ruim 14 miljoen hits.

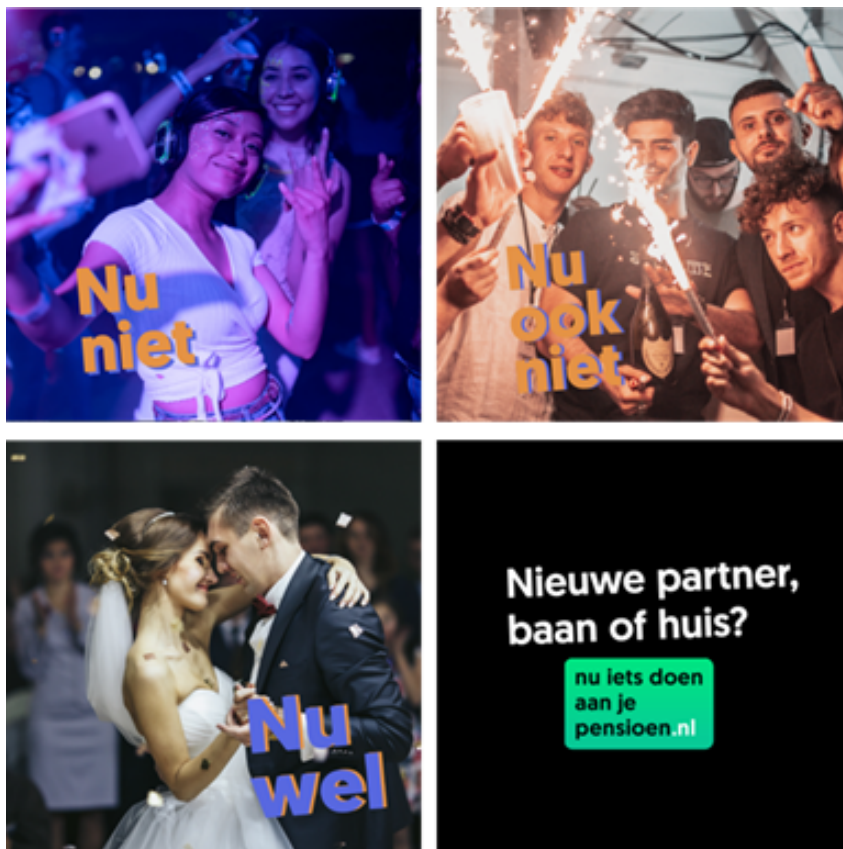
Wijzer in Geldzaken, Verbond van Verzekeraars, Netspar en de Pensioenfederatie weten elkaar goed te vinden als het om deelnemerscommunicatie gaat. De gezamenlijke online bijeenkomst over pensioencommunicatie van begin november trok maar liefst 600 kijkers. Aan de gezamenlijke interactieve vervolgssessies over pensioencommunicatie die eind november plaatsvonden, namen bijna 200 deelnemers deel.

Doorkijkje naar 2021

In 2021 zal samen met de leden worden gewerkt aan het verhaal dat de waarde van pensioen en pensioenfondsen vertelt. Juist met het oog op de transitie naar nieuwe pensioencontracten is daar nu momentum voor. Ook wordt de Pensioenchecker App doorontwikkeld.

Pensioenchecker✓

De jongerencampagne Nuietsdoenaanjepensioen.nl blijft van kracht; het gebruik ervan door en de samenwerking met de leden zal worden gestimuleerd. Het online concept van de gastlessen Nu voor Later wordt, samen met Wijzer in Geldzaken, verder verbeterd. Onderlinge kennisdeling tussen de leden, zowel via (online) bijeenkomsten als via de Etalage op het ledennet, gaat onverminderd door.

Jongerencampagne Nuietsdoenaanjepensioen.nl

2.2. Effectieve communicatie over pensioen

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Deelnemers hebben belang bij goede communicatie over hun pensioen; dat mogen ze dan ook van hun pensioenfondsen verwachten. Pensioenfondsen willen hun communicatie kunnen afstemmen op de wensen, behoeften en kenmerken van hun doelgroepen. Dat is een voorwaarde om effectieve communicatie (op een kostenefficiënte manier) te kunnen ontwikkelen en inzetten. De Pensioenfederatie pleit daarom voor het wegnemen van belemmerende wetgeving en draagt de wetgever oplossingen aan. Daarnaast speelt de Pensioenfederatie een actieve rol bij het delen van inzichten over effectieve communicatie en het waar mogelijk of nodig gezamenlijk ontwikkelen ervan.

Standpunt Pensioenfederatie

Communicatie heeft pas effect als deze is afgestemd op de belangen, behoeften en voorkeuren van de deelnemer.

Pensioenfondsen hebben dan ook ruimte nodig om voor de eigen doelgroepen een communicatiebeleid en middelenmix-op-maat te ontwikkelen. De meeste mensen verdiepen zich niet spontaan in hun pensioen en, als ze dat toch doen, ervaren ze drempels bij het maken van keuzes. Daarom is de Pensioenfederatie voorstander van eenvoud in (basis)informatie en van communicatie die is gericht op het activeren en begeleiden van deelnemers en gepensioneerden. Op die manier kunnen pensioenfondsen het gedrag en de beleving van hun doelgroepen ten aanzien van pensioen positief beïnvloeden.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Effectieve communicatie is altijd van belang, zowel vanuit het perspectief van de ontvangers van de communicatie als vanuit de afzender. Voor de laatste groep telt dat inadequate communicatie niet alleen onnodig geld kost maar ook het vertrouwen in de afzender schaadt.

2020 was het jaar waarin de uitwerking plaatshad van de beoogde aanpassingen van de Wet pensioencommunicatie, die in 2019 werd geëvalueerd. In 2020 trad de navigatiemetafoor in werking. De invoering ervan leidt tot verwarring over de voor deelnemers verwachte bereikbare pensioenuitkering. Hierdoor werd in de pensioensector het besef versterkt dat niet alleen de wetgeving op dit vlak beter moet, maar ook dat pensioenfondsen grotere inspanningen moeten doen om pensioen voor mensen zo eenvoudig mogelijk te houden.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

De minister van SZW heeft besloten de beleidsvoornemens naar aanleiding van de evaluatie Wet pensioencommunicatie mee te nemen in de Wet toekomst pensioenen. Goed dat het aanpassen van wetgeving voor communicatie hierdoor hoog op de agenda staat, maar de Pensioenfederatie blijft wel alert of de behandeling van betere wetgeving voor communicatie voldoende aandacht krijgt en goed is afgestemd binnen de vele onderdelen van de wetgeving rond het nieuwe pensioencontract.

Doorkijkje naar 2021

De Pensioenfederatie gaat zich inspannen om de verschillende wetten over communicatie en hun bepalingen zowel in samenhang als afzonderlijk van commentaar te voorzien. Dit geldt bijvoorbeeld voor de navigatiemetafoor, die in 2021 wordt geëvalueerd. Daarnaast zullen wij onze standpunten over effectieve communicatie bij alle pensioenonderwerpen inbrengen en stimuleren dat deze onderwerpen, ook in wetgeving, goed worden uitgewerkt vanuit het belang en de behoeften van deelnemers en gepensioneerden.

RELATIEMANAGEMENT: EEN NUTTIGE INVESTERING

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

De Pensioenfederatie spant zich voor haar leden en hun deelnemers in om nieuwe wetgeving uitvoerbaar, betaalbaar en uitlegbaar te laten zijn. Synergie tussen Europese en nationale wetgeving is hierbij essentieel. Ook anticipeert de Pensioenfederatie op maatschappelijke signalen over wat pensioenfondsen kunnen verbeteren door gesprekspartner te zijn van veel maatschappelijke organisaties.

Standpunt Pensioenfederatie

Het is onze missie om voor de Nederlandse deelnemers een waardevol pensioen te realiseren, nu en in de toekomst. Daarbij gaat het om geld en rendement, maar ook om mensenrechten, milieu en klimaat.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Regelgeving op veel terreinen heeft impact op pensioenfondsen. Het speelveld is breed, zowel in Europa als in Nederland. Op veel terreinen was nieuwe wetgeving in de maak waarover de Pensioenfederatie, in samenspraak met de leden, haar standpunt naar buiten heeft gebracht. Op nationaal gebied waren de Wet toekomst pensioenen, het Bedrag ineens en de Wet pensioenverdeling bij scheiding de belangrijkste. Op Europees terrein waren dit de actieplannen voor duurzaam investeren, de kapitaalmarktunie, SFDR en btw.

Vanwege het omvangrijke speelveld werkt de Pensioenfederatie waar mogelijk intensief samen met andere koepels zoals het Verbond van Verzekeraars en de NVB.

Wat wilden we bereiken, wat is gelukt?

Bij diverse wetsvoorstellen zijn we erin geslaagd deze aan te passen op de punten uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en uitlegbaarheid. De rol van de Pensioenfederatie als kennispartner en adviseur wordt gewaardeerd.

Hoewel het terugdringen van complexiteit Europees en nationaal op de agenda staat, merken we dat het lastig is ons pensioenstelsel eenvoudiger te maken. De wens aan alle partijen tegemoet te komen, leidt bij politici vaak tot wetgeving waarin onvoldoende aandacht is voor uitvoerbaarheid – denk aan de Wet pensioenverdeling bij scheiding en de wetgeving over Bedrag ineens. Daarom zal de Pensioenfederatie er ook in de toekomst scherp op blijven dat uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid in wetgeving een belangrijke rol heeft.

Doorkijkje naar 2021

De Pensioenfederatie blijft zich inzetten om aandacht te vragen voor uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en uitlegbaarheid bij alle nieuwe wetgeving in het belang van de deelnemer. Daarbij houdt zij een open oog en oor voor signalen vanuit de maatschappij en maatschappelijke organisaties.

PENSIOEN: WAARDE VOOR NU EN IN DE TOEKOMST

4.1. Waardevol pensioen

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Een goede pensioenregeling helpt deelnemers om hun levenswijze voort te zetten na pensionering en bij arbeidsongeschiktheid, en hun nabestaanden te beschermen bij overlijden. Een pensioen is waardevol door de financiële voordelen van het samen met andere werkenden pensioen opbouwen, passend bij individuele behoeften en met een goede kwaliteit van dienstverlening.

Standpunt Pensioenfederatie

Het huidige pensioenstelsel waarin een hoge mate van zekerheid wordt nagestreefd, staat onder druk. Zekerheid kan niet langer geboden worden. De arbeidsmarkt en de samenleving veranderen snel en worden individueler. Het stelsel is gevoelig voor veranderingen in de rente en dat heeft gevolgen voor ouderen én jongeren. Verder biedt het huidige stelsel relatief weinig mogelijkheden voor maatwerk en keuzevrijheid. We steunen daarom een overgang naar een stelsel dat uitgaat van de feitelijke premie, daardoor meer dan nu meebeweegt met de economie en niet langer een hoge mate van zekerheid veronderstelt.

We vinden het daarnaast belangrijk dat het nabestaandenpensioen ook in de toekomst aansluit bij de behoeften van deelnemers en hun nabestaanden. De Pensioenfederatie steunt het voornemen tot standaardisatie van het nabestaandenpensioen. Het voorkomen van schrijnende armoede onder nabestaanden is van groot belang. Ons pensioenstelsel kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Overigens kan een uniforme algemene dekking van nabestaandenpensioen alleen gerealiseerd worden via een algemene volksverzekering in de eerste pijler.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Het onderwerp was urgent en belangrijk in 2020 vanwege het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen. Het [advies](#) van de Stichting van de Arbeid (StvdA) over de nieuwe vormgeving van nabestaandenpensioen verscheen en werd onderdeel van dit wetsvoorstel.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

We wilden actief meedenken over het wetsvoorstel en gelegenheid krijgen om te reageren op een conceptversie. Dit hebben we gerealiseerd via de reactie op de consultatieversie en via deelname aan de stuurgroep.

Doorkijkje naar 2021

Het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen zal besproken worden bij de kabinetsformatie en wellicht onderdeel worden van het regeerakkoord.

De Pensioenfederatie wil meedenken over de verdere uitwerking, onder meer ten aanzien van het nabestaandenpensioen. De Pensioenfederatie zet zich in 2021 tevens in voor het opstellen van een handleiding waarin de stappen die pensioenfondsen de komende periode moeten nemen, worden beschreven.

4.2. Pensioen voor alle werkenden

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Pensioen is voor alle werkenden relevant, en voor de samenleving als geheel. Mensen willen na hun werkzame leven hun levensstijl voortzetten, maar dat moet financieel ook kunnen. Er zijn mensen die dit niet kunnen omdat ze geen of onvoldoende pensioen opbouwen. Denk hierbij aan zzp'ers, werknemers met kortlopende contracten of dienstverbanden zonder pensioenopbouw – de zogenoemde witte vlek. Bij onvoldoende of geen pensioenopbouw dreigt armoedeval of het moeten doorwerken tot op hoge leeftijd om het eigen onderhoud te kunnen voorzien. Het opbouwen van geen of onvoldoende pensioen is een maatschappelijk vraagstuk waarover in het Pensioenakkoord (2019) is afgesproken dat voor zzp'ers naar vrijwillige pensioenoplossingen wordt gekeken. Daarnaast hebben sociale partners actiepunten geformuleerd voor het verminderen van de zogeheten witte vlek.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is voorstander van een tweede pijler pensioen voor alle werkenden, ongeacht de arbeidsvorm waarbinnen iemand werkt. De Pensioenfederatie wil daarmee bijdragen aan het oplossen van het maatschappelijke vraagstuk dat mensen tijdens hun werkzame leven onvoldoende pensioen opbouwen.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Pensioenopbouw in de tweede pijler voor zzp'ers is onderdeel van het Pensioenakkoord dat in 2019 is gesloten. Het kabinet wil experimenten mogelijk maken om te bezien of en hoe dit in de praktijk kan werken. De pensioenfondsen Bouw, PFZW, PGB en ABP hebben, samen met zelfstandigenorganisaties, experimenten voorbereid. Voor de experimenten is wetgeving nodig. Het voorstel voor een wettelijk experimenteerkader is nu onderdeel geworden van het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen.

Binnen de StvdA is door sociale partners bekeken hoe startende en kleine ondernemers die voor hun werknemers geen pensioenregeling hebben, ondersteund kunnen worden om daar wel in te voorzien. Het kabinet heeft de sociale partners en de pensioensector gevraagd om de 22 aanbevelingen in het StvdA-rapport 'Aanvalsplan witte vlek pensioenen' op te pakken.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

In 2020 zijn de contouren van de experimenten en het benodigde wettelijke experimenteerkader neergezet. In november 2020 is binnen het verband van de StvdA gestart met de uitwerking en implementatie van de 22 aanbevelingen om de witte vlek te terug te dringen.

Doorkijkje naar 2021

In 2021 is het van belang dat er toereikende wettelijke experimenteerruimte tot stand komt, al dan niet in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen.

Daarnaast is het de bedoeling dat in 2021 alle aanbevelingen uit het Witte vlek rapport van de StvdA zijn gerealiseerd dan wel geïmplementeerd.

4.3. Financiële positie pensioenfondsen en verlagen

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Pensioenfondsen streven naar een financiële positie waarbij de pensioenen kunnen worden geïndexeerd. Verlagen is een uiterste remedie. Een dergelijk beleid draagt bij aan het vertrouwen van deelnemers en gepensioneerden in hun pensioenfonds. Het huidige FTK knelt echter en daardoor kunnen de pensioenen, zowel in de opbouw- als in de uitkeringsfase, al geruime tijd niet worden aangepast aan de inflatie. Voor sommige fondsen geldt mogelijk dat zij de pensioenen van hun gepensioneerden en deelnemers moeten verlagen. Een deel van de fondsen verhoogt de premie of verlaagt de opbouw, om negatieve effecten van nieuwe opbouw op de financiële positie te beperken.

Standpunt Pensioenfederatie

Voor de korte termijn heeft de Pensioenfederatie bij het ministerie van SZW aangedrongen op het – net als in 2019 – versoepelen van de regels van het FTK vanwege de bijzondere economische situatie. Voor de lange termijn lijkt aannemelijk dat de lage rente een structureel gegeven is. De Pensioenfederatie is dan ook voorstander van de overstap naar pensioencontracten onder een ander toetsingskader.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Pensioenfondsen verkeerden al in een lastige positie in 2020 door de lage rente. Toen de coronacrisis uitbrak, kwamen ook de beurskoersen onder druk te staan. Dit resulteerde in dusdanig lage dekkingsgraden dat de fondsen de verwachting uitspraken dat de pensioenen mogelijk verlaagd moesten worden. Geen prettige boodschap voor hun deelnemers en gepensioneerden, maar wel een boodschap die hoort bij goed verwachtingsmanagement.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

Met het oog op het Pensioenakkoord wilden we komen tot afspraken waarbij pensioenfondsen geen ingrijpende maatregelen zouden moeten nemen die in het nieuwe stelsel ook niet nodig zouden zijn.

Er zijn afspraken gemaakt met het ministerie van SZW over het verlengen van de Vrijstellingsregeling die in 2019 ook gold. Pensioenfondsen hoeven niet te verlagen als hun actuele dekkingsgraad op 31 december 2020 90% of hoger was.

Ook zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de financiële toetsingskaders die gelden tijdens de transitieperiode. Fondsen mogen met een actuele dekkingsgraad van 95% 'invaren', tenzij uit hun eigen analyse blijkt dat een hogere dekkingsgraad nodig is met het oog op evenwichtigheid. Samen met de werkgroep Verlagen is de Toolkit Verlagen 2020 geactualiseerd. In deze toolkit zitten juridische, actuariële en communicatierichtlijnen en hulpmiddelen om de besluitvorming en communicatie in goede banen te leiden.

Doorkijkje naar 2021

In de komende periode moeten de afspraken op hoofdlijnen over de financiële kaders voor de komende jaren verder worden ingevuld.

4.4. Maatschappelijk verantwoord en duurzaam

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Deelnemers en gepensioneerden vinden het belangrijk te bouwen aan of te genieten van een waardevol pensioen in een leefbare, toekomstbestendige wereld. Pensioen draait dan ook om meer dan geld alleen. Pensioenfondsen, met hun lange termijn beleggingshorizon, zijn bij uitstek duurzame beleggers. De Nederlandse pensioenfondsen lopen voorop bij de totstandkoming en naleving van internationale initiatieven.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat haar leden, al dan niet in gezamenlijk verband, zich inspannen om een positieve bijdrage te leveren aan dit internationale maatschappelijke vraagstuk. De Pensioenfederatie coördineert activiteiten en fungeert als kennisplatform.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar. Verschillende, mede door de Pensioenfederatie geïnitieerde, samenwerkingen ondersteunen de Nederlandse pensioenfondsen hun beleggingsbeleid te verduurzamen, zoals het klimaatcommitment van de financiële sector en het IMVB-convenant.

In 2020 werd veel nieuwe Europese wet- en regelgeving op het gebied van duurzaam beleggingsbeleid gepresenteerd, zoals de Green Deal, de Taxonomie, en de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

Na de uitrol van het IMVB-convenant in 2019, werd in 2020 aandacht gevraagd voor het implementeren van de OESO-richtlijnen in het beleid. De leden kregen praktische handvatten voor deze implementatie en voor thematisch beleid. Dit gebeurde in de vorm van webinars, themakaders, het instrumentarium en andere documenten.

Nadat andere verenigingen haar waren voorgegaan, was het in 2020 de beurt aan de Pensioenfederatie om een werkconferentie van het klimaatcommitment te organiseren. Vanwege de coronacrisis werd dit een klinkend online event waaraan bekende sprekers deelnamen, zoals Diederik Samsom en Jan Rotmans.

Doorkijkje naar 2021

Na het implementeren van de convenantverplichtingen voor beleid in 2020, zullen de IMVB-ondertekenaars in 2021 hun aandacht besteden aan de verplichtingen voor uitbesteding en de monitoring daarvan. Ook zal in 2021 nadruk worden gelegd op kennisdeling tussen alle convenantspartijen en pensioenfondsen onderling. In het kader van het klimaatcommitment zal in de loop van het jaar de eerste sectorrapportage worden opgeleverd. Daarbij zal de aandacht vooral uitgaan naar het meten van de CO₂-uitstoot.

In Europees verband vragen de Taxonomie, de SFDR en andere nieuwe wetgeving rond de Green Deal onze aandacht en die van de leden.

4.5. Keuzemogelijkheden en zorgambitie

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

De meeste mensen verdiepen zich niet graag in hun pensioen, terwijl ze hun pensioen als zodanig wél belangrijk vinden. In de komende jaren wordt overgestapt op premieregelingen en komen de risico's meer bij de deelnemer te liggen. Bovendien is er een politieke en maatschappelijke wens om de keuzemogelijkheden binnen het tweede-pijlerpensioen te vergroten. Deze ontwikkelingen vragen dat pensioenfondsen meer invulling gaan geven aan hun zorgambitie en de begeleiding van hun – onderling verschillende – deelnemers bij het maken van keuzes. Pensioenfondsen hebben als not-for-profit instituten een unieke positie om dit te doen.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat pensioenfondsen invulling geven aan hun zorgambitie en dat de Wet toekomst pensioenen daar ruimte voor biedt. Alleen dan kan sprake zijn van zorgambitie en keuzebegeleiding op maat, rekening houdend met de heterogeniteit van pensioenfondsen, de verschillende deelnemerspopulaties en pensioenregelingen, en de ambities van sociale partners.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Een adequate begeleiding van deelnemers is altijd van belang. De transitie naar nieuwe contracten maakte dit onderwerp in 2020 urgent.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

In 2020 is vooral ingezet op constructief overleg met de AFM, die (gedrags-)toezicht houdt op de communicatie van pensioenfondsen met deelnemers. Resultaat hiervan is dat er consensus is over het belang van open normen om de communicatie met en begeleiding van deelnemers in te vullen op een wijze die effectief is, en tegelijkertijd toetsbaar.

Doorkijkje naar 2021

De normen die over keuzebegeleiding, passendheid van de regeling en communicatie in de internetconsultatie Wet toekomst pensioenen zijn opgenomen, zijn open geformuleerd. We zullen ons in het in overleg met SZW en de AFM inzetten voor normen die zowel effectief als toetsbaar zijn. Daarbij is van belang dat bij keuzebegeleiding helderheid komt over de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen. Voor passendheid van de regeling willen we met SZW en AFM werken aan een helder doel, een wettelijke basis en een werkbaar toezichtkader. Dat moet eraan bijdragen dat de normen meerwaarde hebben in de praktijk van premieovereenkomsten en recht doen aan ieders verantwoordelijkheid: sociale partners, pensioenfondsbestuur en toezichthouder.

4.6. Pensioenverdeling bij scheiding

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Pensioen wordt vaak vergeten tijdens het maken van afspraken bij de scheiding. Dit kan later leiden tot teleurstellingen bij beide ex-partners. Tijdige en adequate informatie, in combinatie met een verplichting om de afspraken over de pensioenverdeling vast te leggen bij de scheiding, kunnen dit voorkomen. Anders zullen pensioenfondsen in het nieuwe systeem pensioen dat is opgebouwd in de huwelijkse periode automatisch 50/50 verdelen over de beide partners.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat mensen tijdig geïnformeerd zijn over het effect van scheiding op hun pensioen, om latere teleurstellingen te voorkomen. Daarom moeten op het moment dat de afspraken over de scheiding worden gemaakt, ook afspraken worden gemaakt over de verdeling van het pensioen van beide partners. Ook zijn wij voorstander van complexiteitsreductie van de wet- en regelgeving op dit gebied. Zowel in het belang van de deelnemer, als in het belang van de kosten die de uitvoering van de regels vergen.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Aan de nieuwe Wet pensioenverdeling bij scheiding wordt nog gewerkt, terwijl de beoogde ingangsdatum 1 januari 2022 is. Juist vanwege de toegenomen complexiteit van de nieuwe wet – zo wordt er verschil gemaakt tussen drie vormen van scheiding – is dat voor het aanpassen van systemen te kort. Niet alleen de administraties moeten worden omgezet, ook het communiceren met deelnemers moet op de nieuwe wet worden ingericht. Punt van aandacht zijn bovendien de scheidingen die in 2021 in gang worden gezet. Vanwege de langere looptijd van veel scheidingsprocedures kunnen die worden bekrachtigd in 2022, terwijl de nieuwe wet die dan geldt nog niet is uitgekristalliseerd.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

In 2020 is intensief overleg gevoerd met overheid en politiek om onze zorgen over de complexiteit, de communicatie en de uitvoerbaarheid van de nieuwe wet te bespreken. Ook is een start gemaakt met het in de steigers zetten van de benodigde communicatie richting deelnemers en een servicedocument voor de leden. De Pensioenfederatie en Verbond van Verzekeraars trekken hier samen in op.

Doorkijkje naar 2021

Vanwege de verkiezingen in maart is de kamerbehandeling van het wetsvoorstel verder uitgesteld. De Pensioenfederatie benadrukt daarom dat het logisch is dat de Wet pensioenverdeling bij scheiding meeloopt met de Wet toekomst pensioenen. In 2021 wordt het ontwikkelen en toetsen van communicatieformats verder opgepakt, en een servicedocument voor de leden gemaakt. De Pensioenfederatie vindt het belangrijk om met Wijzer in geldzaken te blijven samenwerken om het belang van goede afspraken bij scheidingen onder de aandacht van deelnemers en hun (ex-)partners te blijven brengen.

4.7. Btw

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

In de meeste lidstaten van de EU zijn pensioenfondsen en beheerdiensten aan pensioenfondsen vrijgesteld van btw. De Nederlandse overheid heeft er daarentegen voor gekozen om, vanuit budgettaire overwegingen, pensioenfondsen wél btw te laten afdragen over aan hen geleverde beheerdiensten. De btw-heffing in Nederland leidt tot een ongelijk speelveld voor pensioenfondsen in de EU én tot een lager pensioen voor de deelnemers van Nederlandse pensioenfondsen die btw over beheerdiensten moeten afdragen.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt dit verschil in fiscale behandeling onterecht. Btw-heffing betekent namelijk hogere kosten voor pensioenfondsen en gaat jaar na jaar ten koste van het voor hun deelnemers beschikbare pensioenvermogen.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Het dispuut hierover met het ministerie van Financiën loopt al sinds 2014 en heeft zich ook in 2020 voortgezet. De gesprekken hebben ook in 2020 niet tot een oplossing geleid. De staatssecretaris van Financiën is van mening dat btw-heffing aan de orde is, omdat deelnemers van pensioenfondsen niet voldoende eigen beleggingsrisico zouden lopen om een btw-vrijstelling te rechtvaardigen.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

De Pensioenfederatie heeft in 2020 bij de totstandkoming van het nieuwe pensioencontract de conclusie getrokken dat via het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen twee premiereregelingen worden geïntroduceerd. De Tweede Kamer vroeg op 5 juni 2019 al aandacht voor de uitleg over de btw-richtlijn waar het gaat om het nieuwe pensioencontract. De staatssecretaris liet weten dat het nieuwe pensioencontract als premiereregeling moet worden gezien; Kamerleden die mogelijkheden voor vrijgestelde beheerdiensten zien, hebben 'academisch gelijk'.

De Pensioenfederatie vindt dat dit ruimte biedt om van btw vrijgestelde beheerdiensten te ontvangen als pensioenfondsen zo'n regeling uitvoeren.

Doorkijkje naar 2021

De Pensioenfederatie blijft zich ook in 2021 onverminderd inzetten voor vrijstelling van btw voor pensioenfondsen en beheerdiensten aan pensioenfondsen.

INFORMATIEMANAGEMENT: DOELMATIG EN BEHEERSBAAR

5.1. Datamanagement: kwaliteit, veiligheid en kosten

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Aan datamanagement zitten twee aspecten: kwaliteit en kosten. Het staat buiten kijf dat pensioenfondsen hun data op orde moeten hebben ten behoeve van de rechtszekerheid van en service voor hun deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers. Ook lage kosten van datamanagement zijn van belang, omdat dit resulteert in meer pensioen voor de deelnemer.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt goed datamanagement belangrijk omdat het bijdraagt aan een goed pensioen en daarmee aan de reputatie van de sector. Datamanagement is primair de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen zelf; de Pensioenfederatie ondersteunt hen daarbij waar mogelijk. Ook hecht de Pensioenfederatie aan zo laag mogelijke kosten en onderhandelt zij namens de leden met dataleveranciers.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

De media besteedden in 2020 aandacht aan fouten in de administraties van pensioenfondsen. De politiek haakte hierop in. Het ontstane beeld dat administraties van pensioenfondsen ondeugdelijk zijn, werd onder meer teniet gedaan door een onderzoek van 50Plus en een brief van minister Koolmees. In 2020 stegen de kosten van dataleveranciers dusdanig dat nieuwe prijsafspraken nodig waren.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

De brief van minister Koolmees over het datamanagement van pensioenfondsen biedt de sector voldoende ruimte om hun administraties naar eigen inzicht verder te verbeteren. Uiteraard moeten pensioenfondsen alert zijn en blijven op de kwaliteit maar ook de veiligheid van hun data. Over deze onderwerpen organiseerde de Pensioenfederatie een webinar voor haar leden met externe experts.

De Pensioenfederatie heeft haar leden gefaciliteerd bij de invoering van de Gedragslijn AVG. Ook is voor de leden (opnieuw) een overzicht samengesteld van partijen die een benchmark op gebied van vermogensbeheer kunnen uitvoeren.

Ten slotte is het gelukt om de kosten per bericht voor het gebruik van de BerichtenBox van de overheid te verlagen. Het financieringsmodel wordt naar verwachting ook aangepast met als doel niet meer per bericht af te rekenen. Dit is namelijk een negatieve stimulans voor de door de overheid gewenste toename van het gebruik van de BerichtenBox.

Doorkijkje naar 2021

In 2021 staat de uitvoerbaarheid – en dus de kostenaspecten – van nieuwe wetgeving centraal. Belangrijke voorbeelden zijn de Wet toekomst pensioenen ('nieuw pensioencontract'), de Wet pensioenverdeling bij scheiding en de wetgeving over het Bedrag ineens.

GOVERNANCE PENSIOENFONDSEN: GOED GEREGLD

6.1. Governance

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Pensioenfondsen zijn er voor hun (gewezen) deelnemers en gepensioneerden. Het behartigen van hun belangen door het realiseren van een goed pensioen, is de kerntaak. Dat vraagt om een goede governance, met checks and balances en de wisselwerking tussen intern en extern toezicht. Governance is een belangrijke voorwaarde om het doel van het pensioenfonds te realiseren.

Standpunt Pensioenfederatie

In de afgelopen jaren is door de pensioensector veel geïnvesteerd in governance. Denk aan de implementatie van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en inrichting van de sleutelfuncties in navolging op de implementatie van de IORP-II richtlijn. Er staat nu een robuuste governancestructuur. De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat pensioenfondsen nu de ruimte krijgen om te besturen en dat de open normen die in de governancewetgeving staan, niet verder worden ingevuld.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

In 2020 zijn de implementatie en bemensing van de sleutelfuncties goeddeels gerealiseerd. Daarnaast is met de overheid en de toezichthouders intensief overleg gevoerd over het belang van beleidsruimte voor pensioenfondsen en het behoud van open normen. De ruimte voor pensioenfondsen om te kunnen besturen, is een van de belangrijkste boodschappen in de reactie van de Pensioenfederatie op de consultatie van de Wet toekomst pensioenen. De in 2020 gewijzigde Beleidsregel Geschiktheid stelt hoge eisen aan beleidsbepalers bij pensioenfondsen. Bij de verantwoordelijkheden die deze geschikte bestuurders/(mede)beleidsbepalers hebben, horen ook bevoegdheden. Ook hier hebben we ons sterk voor gemaakt. Ook de onderwerpen diversiteit binnen pensioenfondsbesturen en beloningen waren actueel, mede door de politieke en maatschappelijke aandacht hiervoor.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

Op het gebied van compliance zijn in 2020 enkele servicedocumenten geactualiseerd: de Modelgedragscode, en de modellen voor de Klokkenluiders- en Incidentenregeling. Om de Verantwoordingsorganen goed voor te bereiden op veranderingen in hun rol door nieuwe wetgeving, zijn in 2020 verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Deze vonden in verband met corona online plaats.

In 2020 heeft de Pensioenfederatie haar leden opgeroepen transparant te rapporteren over beloning door dit vast te leggen in hun jaarverslag onder het kopje 'uitvoeringskosten'. Om deze transparantie te bespoedigen en bij te dragen aan een meer genuanceerd beeld bij vergelijkingen tussen beloningen op fondsniveau, maar ook tussen pensioenfondsen onderling, heeft de Pensioenfederatie een format ontwikkeld. De leden zijn opgeroepen dit format te gebruiken voor het jaarverslag 2020.

Het onderwerp diversiteit heeft de aandacht van de pensioensector en er zijn in 2020 de nodige stappen gezet. Zo is een [verduidelijking](#) gemaakt op de cijfers, waardoor ook de inspanningen achter de cijfers zichtbaar worden. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen monitort de voortgang op de onderdelen van de Code Pensioenfondsen en heeft in haar rapportage over 2019 vastgesteld dat er een verbetering te zien is op het gebied van diversiteit.

Doorkijkje naar 2021

In 2021 wordt het Servicedocument Geschiktheid geactualiseerd. Gezien de vele nieuwe wetgeving, wordt een servicedocument voor compliance officers opgesteld. Ook worden er ten minste twee bijeenkomsten voor VO-leden georganiseerd.

In de transitie naar het nieuwe pensioencontract moeten pensioenfondsbesturen veel besluiten nemen. Vanwege de verschillen tussen pensioenfondsen en hun deelnemers, blijven wij het belang bepleiten van open normen om als bestuurder daadwerkelijk te kunnen besturen.

6.2. Regeldruk en toezicht

Wat is de kern van het onderwerp en wat is het belang ervan?

Wet- en regelgeving en kwalitatief goed toezicht zijn van belang voor elke sector, dus ook voor pensioenfondsen. De samenleving als geheel, maar ook individuele deelnemers en gepensioneerden, moeten erop kunnen vertrouwen dat er adequate wet- en regelgeving is en dat die wordt nageleefd en gehandhaafd.

Standpunt Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt adequate wet- en regelgeving belangrijk, evenals goed toezicht. Wel vraagt de Pensioenfederatie aandacht voor de stapeling van wet- en regelgeving. Zij bepleit dat er oog is voor de uitvoerbaarheid ervan en de communicatie met deelnemers erover.

Aangezien de toezichtkosten van invloed zijn op het pensioenresultaat, bepleit de Pensioenfederatie een beheerste ontwikkeling alsmede het vermijden van onnodige toezichtkosten.

Waarom urgent en belangrijk in 2020?

Op gebied van toezicht speelden in 2020 de volgende zaken:

- Direct toezicht op pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's). De pilots die in 2019 zijn gedaan, werden in 2020 geëvalueerd. De Pensioenfederatie is positief over PUO-gericht toezicht als het gaat om processen die zich daarvoor lenen, zoals generieke processen bij PUO's die meerdere klanten bedienen. Dit levert efficiency en een kostenvoordeel op boven het per fonds afzonderlijk doen van onderzoek.
- iForum. Via iForum brengt DNB samen met de financiële sector kansen en risico's van technologische innovatie in kaart. Digitalisering kan het toezicht efficiënter én minder belastend voor de sector maken. In plaats van allerlei rapportages kan data van pensioenfondsen realtime worden ontsloten.
- Kosten. In het belang van de deelnemer bepleit de Pensioenfederatie kosten-beheersing en het voorkomen van onnodige toezichtkosten.

Wat wilden we bereiken? Wat is gelukt?

Over het PUO-gericht toezicht is met DNB afgesproken dat deze altijd actief de tussenstanden en eindresultaten met de eindverantwoordelijke pensioenfondsbesteders communiceert. Pensioenfondsen blijven immers eindverantwoordelijk voor de uitvoering, ook al is deze uitbesteed. De Pensioenfederatie is tevreden dat PUO-gericht toezicht kan werken zonder dat hiervoor een wetswijziging nodig is. De Pensioenfederatie en haar leden hebben steeds input kunnen geven bij de doorontwikkeling van iForum waarmee DNB invulling geeft aan haar digitale strategie. Voor wat betreft de verbouwingskosten van DNB heeft de Tweede Kamer besloten dat deze niet langer voor rekening van de financiële sector komen.

Doorkijkje naar 2021

DNB werkt vanaf 2021 op basis van risico-georiënteerd onderzoek. De Pensioenfederatie zal dit monitoren en met DNB evalueren hoe dit beleid heeft uitgewerkt.

ORGANISATIE

7.1. Algemene Ledenvergadering

In de Algemene Ledenvergadering (ALV) zijn alle aangesloten pensioenfondsen vertegenwoordigd. De ALV heeft in 2020 twee keer vergaderd: op 16 juni en op 3 december. In de ledenvergadering van juni werd de voorzitter ad interim, mevrouw José Meijer, benoemd waarna de leden het jaarverslag en de jaarrekening 2019 hebben goedgekeurd. Verder werden de leden geïnformeerd over de uitvoering van de Agenda 2020, de werkagenda van de Pensioenfederatie.

Tijdens de ALV van december hebben de leden ingestemd met de statutenwijziging. Er zijn drie bestuursleden herbenoemd en is een nieuwe bestuurder aangetreden per 1 januari 2021. Ook bij de benoemingsadviescommissie is een nieuw lid aangetreden en is een zittend lid opnieuw benoemd per 1 januari 2021. Verder heeft het bestuur de strategische visie/toekomst op de agenda, de jaaragenda 2021 en de begroting 2021 besproken met de leden, waarna deze door de ALV zijn vastgesteld.

7.2. Benoemingsadviescommissie

De benoemingsadviescommissie adviseert de ALV over (her)benoemingen in het bestuur van de Pensioenfederatie. Deze commissie bestaat, naast de onafhankelijk voorzitter, uit vier personen: twee leden namens bedrijfstakpensioenfondsen, één namens ondernemingspensioenfondsen en één namens beroepspensioenfondsen.

In 2020 maakten de volgende personen deel uit van de benoemingsadviescommissie:

- mevrouw Lonneke Louis-Stark vanuit Pensioenfonds Dierenartsen
- mevrouw Thérèse Schets vanuit Pensioenfonds Schoonmaak (tot april 2020)
- mevrouw Cathrin van der Werf
- de heer Toine van der Stee vanuit Blue Sky Group

Per 1 januari 2021 is mevrouw Iris Blankers vanuit Pensioenfonds PMA benoemd. Met deze benoeming is de benoemingsadviescommissie compleet.

De benoemingsadviescommissie heeft vanaf de zomer 2020 intensief vergaderd zodat zij vier voordrachten kon doen aan de ALV. De voorgedragen kandidaten zijn allen benoemd op de ALV van 3 december en zijn per 1 januari 2021 toegetreden tot het bestuur van de Pensioenfederatie.

7.3. Commissies

Het bestuur en het bureau van de Pensioenfederatie worden inhoudelijk ondersteund en geadviseerd door commissies. De commissies dienen een aantal belangrijke doelen binnen de vereniging: kennisuitwisseling en contact met collega-specialisten, en het verkrijgen van draagvlak voor sectorbreed beleid. Elke commissie heeft een voorzitter vanuit de leden en een linking pin vanuit het bestuur. In 2020 waren binnen de Pensioenfederatie onderstaande commissies actief:

Commissie	Voorzitter	Bestuurlijke linking pin
Actuariaat	Menno Nadels	Petra de Bruijn
Communicatie	Celeste de Quelerij	Kenan Yildirim
Governance en Compliance	Peter van Gameren	Neoletta Poelgeest
Pensioenzaken	Karin Bitter	Gerard Rutten
Public Affairs	Roos Vermeij	Evelyne Simons
Risicomanagement	Jeroen van der Put	Rik Grutters
Vermogensbeheer	Rogier Krens	Paula Verhoef
Verslaglegging en uitvoeringskosten	Robert Huisman	Bram Stegeman

7.4. Uitvoeringsraad

Naast de commissies, die bestaan uit vakspecialisten, bestaat er een Uitvoeringsraad (UR) met daarin vertegenwoordigers van pensioenuitvoeringsorganisaties, zelfadministrerende fondsen en bestuursbureaus.

De UR adviseert gevraagd en ongevraagd over uitvoeringstechnische aspecten en beleidsmatige ontwikkelingen in de pensioensector, en faciliteert onderlinge kennisuitwisseling. Voorzitter van de UR is de heer Jasper Kemme, vice-voorzitter is de heer David van As.

Bij de samenstelling van commissies en de UR let het bestuur erop dat binnen, maar ook tussen de commissies sprake is van evenwichtige verdeling over de verschillende typen fondsen en uitvoerders. Het bestuur kan besluiten om voor specifieke onderwerpen aparte en tijdelijke (multidisciplinaire) werkgroepen in te richten met als taakopdracht, voorstellen over die onderwerpen te ontwikkelen.

7.5. Kringen

Een eigen rol is weggelegd voor de kringen. Dit zijn deelnetwerken van directeuren en bestuursleden van pensioenfondsen. Kringen richten zich op het bevorderen van onderling contact, informatie-uitwisseling en collegiale intervisie. De kringen zijn autonoom en bepalen hun eigen agenda. Bij de meeste kringen is het gebruikelijk dat een beleidsadviseur vanuit de Pensioenfederatie de bijeenkomsten bijwoont en de kring bijpraat over pensioenactualiteiten en -ontwikkelingen. De acht kringen hebben allemaal een eigen teamspace op ledensite van de Pensioenfederatie. Kringen kunnen elkaar versterken door het delen van kennis en eventueel door samen verder te gaan.

7.6. Bureau

Het bureau zorgt voor de voorbereiding en uitvoering van alle besluiten van het Algemeen en Dagelijks bestuur en de Algemene Ledenvergadering. Daarnaast vervult het bureau een schakelfunctie tussen enerzijds de pensioenwereld en anderzijds het politieke en maatschappelijke speelveld in Nederland en Europa. Het bureau bestaat uit een algemeen directeur en medewerkers met verschillende achtergronden en expertise. Sinds november 2020 wordt gewerkt binnen een programma- en projectstructuur, waarbij het optimaal benutten van de diverse specialismen een uitgangspunt is.

Twee medewerkers in Brussel onderhouden permanent contact met de diverse organen van de Europese Unie en de Europese stakeholders. Eind 2020 was het aantal fte's 24,0 en waren er 15 vrouwen en 11 mannen in dienst.

Medewerkers van de Pensioenfederatie nemen deel aan de pensioenregeling van PFZW.

7.7. Beloning algemeen directeur en voorzitter

Onderstaande tabel 1 toont de beloningen van mevrouw Edith Maat, algemeen directeur van de Pensioenfederatie.

Tabel 1

Bedragen	Mevrouw Edith Maat
Functie(s)	Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	
Bezoldiging	
Beloning	€ 159.518
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 318,-
Pensioenpremie (werkgeversdeel)	€ 23.095,-
Totaal bezoldiging	€ 182.931,-

De honorering van mevrouw Rambaran Mishre over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2020 bedroeg €86.374 inclusief kosten en btw. In de 2020 is de honorering van de maanden juli 2019 en augustus 2019 nog uitbetaald. Het gaat hier om een bedrag van € 28.792.

Mevrouw José Meijer is op de ALV van 16 juni benoemd tot voorzitter ad interim. De honorering van mevrouw Meijer bedroeg in totaal €34.191 voor de periode juni tot en met 31 december 2020. Dat bedrag is overgemaakt aan de werkgever.

7.8. Bestuur

Het bestuur van de Pensioenfederatie bestaat uit twaalf bestuursleden en een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur is samengesteld uit zes bestuursleden namens bedrijfstakpensioenfondsen, vier namens ondernemingspensioenfondsen en twee namens beroepspensioenfondsen. In de ALV van 16 juni is mevrouw José Meijer benoemd tot voorzitter ad interim van de Pensioenfederatie.

In 2020 heeft het bestuur zeven reguliere vergaderingen gehad. Daarnaast zijn er extra vergaderingen geweest en heeft het bestuur in heisessies gesproken over onder andere de toekomst van de Pensioenfederatie die is vervat in de strategische visie, veranderingen in de pensioensector en de betekenis daarvan voor de Pensioenfederatie als vereniging, het inrichten van een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit twee bestuursleden van de Pensioenfederatie (de opvolger van de agendacommissie) en de kanteling van de werkwijze van het bureau in een programma- en projectstructuur.

Het bestuur heeft tot en met eind september gewerkt met een Agendacommissie onder voorzitterschap van de onafhankelijk voorzitter. De Agendacommissieleden bestond uit: mevrouw Neoletta Poelgeest, de heer André Snellen en mevrouw Doreth van den Heuvel. De Agendacommissie heeft zes keer vergaderd.

Op 1 oktober 2020 is het Dagelijks Bestuur ingesteld, dat bestaat uit de volgende leden: mevrouw Petra de Bruijn en mevrouw Paula Verhoef. Het Dagelijks Bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter ad interim, mevrouw José Meijer.

Het Dagelijks Bestuur is de opdrachtgever namens het bestuur ten aanzien van de prioritering en capaciteitstoewijzing in relatie tot de opgaven van de Pensioenfederatie als geheel en vervult de werkgeversfunctie ten aanzien van de directie en de voorzitter. Het Dagelijks Bestuur stuurt in zijn rol als opdrachtgever op de realisatie van de strategische agenda en is de voorbereider van het Algemeen Bestuur.

Vanuit het Algemeen Bestuur van de Pensioenfederatie is mevrouw Neoletta Poelgeest tevens lid van het bestuur van het Pensioenregister. Vanuit het Algemeen Bestuur volgen de heer Janwillem Bouma en de heer André Snellen, als Bestuurscommissie Europa, met bijzondere belangstelling de ontwikkelingen op pensioengebied in Europees verband. De heer Janwillem Bouma is daarnaast namens de Pensioenfederatie lid van de board van PensionsEurope. Hij vervult in de board de functie van voorzitter.

7.8.1 Bestuurssamenstelling en vergoeding bestuursleden

Tabel 2 bevat een overzicht van de bestuursleden en de vergoedingen. In de ALV van december 2018 hebben de leden ingestemd met het toegroeien van de basisvergoeding van bestuursleden naar €18.000 exclusief btw in een periode van 3 jaar. Daarnaast hebben de leden ingestemd met het toekennen van een extra vergoeding aan het bestuurslid dat zitting heeft in de board van PensionsEurope van €3.425 per jaar alsmede het toekennen van een vergoeding voor de reis- en verblijfkosten van dat bestuurslid van €10.000 per jaar. De vergoeding voor het bestuurslid dat zitting heeft in het Pensioenregister bedraagt €3.425 per jaar. Bestuursleden die zelf btw afdragen, ontvangen een btw-compensatie over de vergoeding. De vergoedingen zijn overgemaakt naar het bestuurslid zelf of naar de werkgever. In 2020 was de basisvergoeding van de bestuursleden een forfaitair bedrag van €16.764 per jaar.

Tabel 2

Naam bestuurslid	Vergoeding 2020	Btw-compensatie 2020
Dhr. Janwillem Bouma ¹	€16.764 € 3.425 € 2.500	€ 3.520
Mevr. Petra de Bruijn*	€16.764 € 856	€ 3.700
Dhr. Rik Grutters ²	€16.764	–
Mevr. José Meijer ³	€ 8.382	–
Dhr. Gerard Rutten ²	€16.764	–
Dhr. André Snellen	€16.764	€ 3.520
Dhr. Bram Stegeman	€16.764	€ 3.520
Mevr. Doreth van den Heuvel	€16.764	€ 3.520
Mevr. Paula Verhoef ^{2*}	€16.764 € 856	–
Mevr. Neoletta Poelgeest ⁴	€16.764 € 3.425	–
Mevr. Evelyne Simons	€16.764	€ 3.520
Dhr. Kenan Yildirim	€16.764	–
Totaal	€ 203.848	€ 21.300

¹ De vergoeding bestaat uit basisvergoeding bestuur PF, vergoeding voor board PensionsEurope en lump sum bedrag voor reis- en verblijfkosten. BTW-compensatie betreft alleen de basisvergoeding bestuur PF. Door Covid-19 heeft de bestuurder afgezien van de vergoeding van reiskosten van het 2e, 3e en 4e kwartaal.

² De vergoeding is overgemaakt aan de werkgever.

³ De vergoeding is voor de rol van bestuurslid in de 1e helft van 2020 en is overgemaakt aan de werkgever.

⁴ De vergoeding bestaat uit basisvergoeding bestuur PF en vergoeding voor Stichting Pensioenregister en is overgemaakt aan de werkgever.

* De vergoeding bestaat uit basisvergoeding bestuur PF en vergoeding voor het Dagelijks Bestuur.

7.8.2. Rooster van aftreden

Mei 2020 is mevrouw José Meijer afgetreden uit het bestuur, waarna ze in juni is benoemd tot voorzitter ad interim. Tijdens de ledenvergadering van december 2020 heeft de benoemingsadviescommissie een nieuwe bestuurder voorgedragen voor de invulling van de vacante plek. De heer André van Vliet is benoemd door de ALV, naast de herbenoeming van drie zittende bestuursleden te weten, mevrouw Petra de Bruijn, de heer Rik Grutters en mevrouw Evelyne Simons. Tabel 3 toont het rooster van aftreden van de bestuurders van de Pensioenfederatie.

Tabel 3

Naam bestuurder	Aftreden
De heer André Snellen	31-12-2021
De heer Bram Stegeman	31-12-2021
Mevrouw Paula Verhoef	31-12-2021
Mevrouw Neoletta Poelgeest	31-12-2022
De heer Gerard Rutten	31-12-2022
De heer Janwillem Bouma	31-12-2023
Mevrouw Doreth van den Heuvel	31-12-2023
De heer Kenan Yildirim	31-12-2023
Mevrouw Petra de Bruijn	31-12-2024
De heer Rik Grutters	31-12-2024
Mevrouw Evelyne Simons	31-12-2024
De heer André van Vliet	31-12-2024

7.8.3. Nevenactiviteiten

Vanaf 1 april 2020 zijn mevrouw Nicolette Opdam en Bianca van Tilburg van HVG benoemd tot externe compliance officers van de Pensioenfederatie. Zij toetsen de nevenfuncties van de bestuursleden, checken of er functies zijn bijgekomen die niet tussentijds zijn gemeld en zij rapporteren de bevindingen aan het bestuur van de Pensioenfederatie.

Het bestuur heeft begin 2021 de jaarrapportage 2020 ontvangen. In navolging van de afspraak rond transparantie inzake de nevenfuncties van bestuursleden, is onderstaand overzicht opgenomen.

Overzicht nevenfuncties bestuursleden Pensioenfederatie

Naam bestuurslid	Voordragend pensioenfonds	Betaalde nevenwerkzaamheden
J. Bouma	Stg. Pensioenfonds Hoogovens	- Bestuursvoorzitter van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds - Voorzitter Stichting Pensioenfonds Hoogovens - Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds ANWB i.l. - Chair Pensions Europe - Eigenaar (enig aandeelhouder) ParBee BV
P. de Bruijn	PFZW	- Onafhankelijk voorzitter BPF Meubel - Lid RvT BPF Slagers - Lid onderhandelingsdelegatie cao Welzijn - Bestuurslid Sociaal Fonds Hiswa - Lid visitatiecommissie Sportfondsen - Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Brocacef - Lid onderhandelingsdelegatie cao Kinderopvang - Bestuurslid PFZW
H.B.M. Grutters	Bpf. voor het Levensmiddelenbedrijf	- Pensioenbestuurder FNV - Bestuurslid/werknemersvoorzitter Bpf voor het Levensmiddelenbedrijf
T.P.J.A. van den Heuvel	Stg. Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten	- Voorzitter Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten - Opdrachten voor eigen bedrijf - Gastdocent bij onder meer Politieacademie, NSPOH en ACTA - Voorzitter Raad van Toezicht van het NPi, Kenniscentrum Paramedische Zorg - Lid Raad van Toezicht Calibris Advies
J. Meijer	Stg. Pensioenfonds ABP (tot juni 2020), in juni 2020 voorgedragen vanuit de Pensioenfederatie en benoemd door de ALV tot ad interim voorzitter van de Pensioenfederatie	- Pensioenteam FNV - Lid Raad van Commissarissen APG
N. Poelgeest	ABN AMRO Pensioenfonds	- Uitvoerend bestuurder/hoofd beleidsadvies ABN AMRO Pensioenfonds - Stichting Pensioenregister
G. Rutten	Pensioenfonds DSM	- VP DSM Pension Services (eigen PUO van het OPF)
E. Simons	BPF Schoonmaak	- Bestuurslid bij BPF Schoonmaak - Bestuurslid bij BPF Detailhandel
A.H.J. Snellen	BPF Detailhandel	- Voorzitter Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel - Directeur/eigenaar MKB Risicobeheer BV - Directeur/eigenaar Verzuim Services BV - Directeur d'Hema BV - Directeur/eigenaar Sancho BV - Directeur/eigenaar Solar Benefits BV - Directeur a.i. Stichting Pensioenfonds General Electric - (onafhankelijk) Voorzitter Employee Consultation Board - Bestuursvoorzitter Stichting Pensioen Opleidingen (SPO) - Lid raad van toezicht vastgoedfondsen Syntus Achmea Dutch Retail Property Fund
B. Stegeman	Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen (SPH)	- Voorzitter Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen - Huisarts, praktijkhoudend - Stichting Eerste Lijns Centrum Maarssenbroek (ELCM), voorzitter
P. Verhoef	Pensioenfonds Rail & OV (voorheen Stichting Pensioenfonds voor het Openbaar Vervoer)	- Hoofd pensioenafdeling FNV - Bestuurslid Rail & OV - Bestuurslid Pensioenfonds algemeen KLM
A. van Vliet	Stichting Pensioenfonds ABP (per 1 januari 2021)	- Bestuurslid van Stichting Pensioenfonds ABP - Bestuurslid APF Het Nederlandse pensioenfonds - Lid van Raad van commissarissen woningcorporatie Havensteder
K. Yildirim	Shell Pensioenfonds	- Shell Pensioenbureau NL B.V. & Uitvoerend bestuurder Shell NL Pensioen Stichting - Voorzitter RVC – Rabobank Regio Den Haag

Bron: Rapportage jaarlijkse toetsing nevenfuncties 2020

PENSIOENFEDERATIE
Financieel jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

	<u>Pagina</u>
1. Balans per 31 december 2020 (na bestemming van het resultaat)	2
2. Rekening van baten en lasten over 2020	3
3. Algemene toelichting	4-5
4. Toelichting op de balans per 31 december 2020	6-8
5. Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2020	9-11
6. Overige gegevens: a) resultaatbestemming	12
b) controleverklaring	12
7. Begroting 2021	13

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2020

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Activa</u>		
<i>Vaste activa</i>		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Inventaris en inrichting	€ 120.189	€ 165.532
Hard- en Software	58.984	43.906
Kantoorapparatuur	<u>1.904</u>	<u>3.348</u>
	€ 181.077	€ 212.786
<i>Vlottende activa</i>		
<u>Vorderingen</u>		
Belastingen	€ 2.404	€ 0
Nog te ontvangen bedragen	178.341	€ 184.111
Vooruitbetaalde kosten	<u>116.492</u>	<u>88.579</u>
	€ 297.237	€ 272.690
<u>Liquide middelen</u>	€ 6.036.613	€ 6.435.252
	<u>€ 6.514.927</u>	<u>€ 6.920.728</u>
	<u>€ 6.514.927</u>	<u>€ 6.920.728</u>
 <u>Passiva</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	€ 6.095.854	€ 6.128.136
Bestemmingsreserve Imagocampagne	<u>63.448</u>	<u>63.448</u>
	€ 6.159.302	€ 6.191.584
<u>Kortlopende schulden</u>		
Belastingen en premie sociale verzek.	€ 0	€ 110.996
Personeelskosten	203.570	176.202
Te betalen kosten	<u>152.055</u>	<u>441.946</u>
	€ 355.625	€ 729.144
	<u>€ 6.514.927</u>	<u>€ 6.920.728</u>
	<u>€ 6.514.927</u>	<u>€ 6.920.728</u>

2. REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	Resultaat 2020	Begroting 2020	Resultaat 2019
<u>Baten</u>			
Contributies	€ 6.191.870	€ 6.235.500	€ 6.235.389
Interest en overige baten en lasten	-11.955	8.000	11.499
Sponsorgelden	29.500	55.000	77.659
Totale baten	€ 6.209.415	€ 6.298.500	€ 6.324.547
<u>Lasten</u>			
Europa / internationaal	€ 451.665	€ 507.500	€ 501.208
Gezicht naar de achterban	1.289.689	1.274.000	1.320.435
Gezicht naar buiten	1.233.369	1.496.000	1.448.884
Beleidsvorming / beleid beïnvloeding	1.778.079	1.654.500	1.691.121
Bestuurskosten	572.725	587.500	592.748
Facilitair	695.506	792.000	761.596
Diverse projecten	220.664	200.000	191.152
Totale lasten	€ 6.241.697	€ 6.511.500	€ 6.507.144
Totale baten	€ 6.209.415	€ 6.298.500	€ 6.324.547
Totale lasten	€ 6.241.697	€ 6.511.500	€ 6.507.144
<u>Resultaat</u>	€ -32.282	€ -213.000	€ -182.597
<u>Resultaatverdeling</u>			
Algemene reserve	€ -32.282		€ -182.597
	€ -32.282		€ -182.597

3. ALGEMENE TOELICHTING

3.1. Doel

De Pensioenfederatie verenigt, verbindt en vertegenwoordigt haar leden. Als vereniging behartigen we de belangen van vrijwel alle Nederlandse pensioenfondsen, acteren we op voor de leden relevante maatschappelijke ontwikkelingen en verbinden we de pensioenfondsen onderling en met stakeholders. De 185 aangesloten pensioenfondsen vertegenwoordigen de belangen van : 5,8 miljoen deelnemers, 3,4 miljoen gepensioneerden en 10 miljoen gewezen deelnemers. Het gezamenlijke beheerd vermogen bedraagt ruim 1.550 miljard euro.

3.2. Oprichting

De vereniging is opgericht op 16 juni 2011.
De activiteiten zijn gestart per 1 januari 2012.

3.3 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

Algemeen

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn gebaseerd op eigen grondslagen. Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. Afschrijving vindt plaats op basis van een volledig jaar, ongeacht het tijdstip van aanschaf.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, rekening houdende met een voorziening voor oninbaarheid. Hierbij wordt op vorderingen, indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt bepaald op individuele beoordeling van de debiteuren.

Bestemmingsreserve Imagocampagne

De Bestemmingsreserve Imagocampagne zal door middel van een te nemen bestuursbesluit vrijvallen ten gunste van de Algemene reserve in het volgende boekjaar.

Pensioenregeling

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Dit is een defined benefit-regeling.

Deze toegezegd-pensioenregeling is in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde-bijdrageregeling. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. De risico's die niet door de verzekering zijn afgedekt (met name loonontwikkeling en prijsindexatie) komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de bijdragen van de leden, de derden-organisaties en de overige baten en de lasten over het jaar.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

De baten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

4. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Activa

Materiële vaste activa € 181.077 (2019: € 212.786)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Verkrijgings- prijs	Cumulatieve waardeverm. afschrijv.	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Inventaris en inrichting:</i>				
Stand per 1 januari	€ 683.575	€ 518.043		€ 165.532
Investerings 2020	0			
Aanschafwaarde desinvesteringen				
Afschrijvingen 2020		45.343		
Afschrijvingen desinvesteringen				
Stand per 31 december	€ 683.575	€ 563.386	€ 120.189	
<i>Hard- en Software:</i>				
Stand per 1 januari	€ 146.364	€ 102.458		€ 43.906
Investerings 2020	38.914			
Aanschafwaarde desinvesteringen				
Afschrijvingen 2020		23.836		
Afschrijvingen desinvesteringen				
Stand per 31 december	€ 185.278	€ 126.294	€ 58.984	
<i>Kantoorapparatuur:</i>				
Stand per 1 januari	€ 42.216	€ 38.868		€ 3.348
Investerings 2020				
Aanschafwaarde desinvesteringen				
Afschrijvingen 2020		1.444		
Afschrijvingen desinvesteringen				
Stand per 31 december	€ 42.216	€ 40.312	€ 1.904	
			€ 181.077	€ 212.786

Afschrijving vindt plaats op basis van een volledig jaar, ongeacht het tijdstip van aanschaf.
De afschrijvingen worden berekend op basis van de volgende normen:

Inventaris en inrichting:	10%
Hard- en Software:	20%
Kantoorapparatuur:	20%

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
<u>Belastingen € 2.404 (2019: € 0)</u>		
Omzetbelasting 4e kwartaal 2020	2.404	0
	<u>€ 2.404</u>	<u>€ 0</u>

Nog te ontvangen bedragen € 178.341 (2019: € 184.111)

Debiteuren	€ 370	€ 93.900
Interest	13	826
Depotbedragen	3.374	3.374
Nog door te belasten bedragen	78.650	0
Te vorderen gelden SZP	88.987	85.975
Te vorderen gelden SPO	0	36
Nog te ontvangen ziekengeld	6.947	0
	<u>€ 178.341</u>	<u>€ 184.111</u>

Alle contributies over 2020 zijn ontvangen.

Vooruitbetaalde kosten € 116.492 (2019: € 88.579)

Huisvestingskosten	€ 0	€ 32.933
Abonnementen reiskosten woon-werk	0	10.674
Personeelskosten	43.204	37.767
Kantoorkosten	0	1.808
Verzekeringskosten	262	279
Kosten Europa / internationaal	5.930	5.118
Automatiseringskosten	9.089	0
Compensatie transitievergoeding	58.007	0
Overige vooruitbetaalde kosten	0	0
	<u>€ 116.492</u>	<u>€ 88.579</u>

Liquide middelen € 6.036.613 (2019: € 6.435.252)

Kas	€ 96	€ 45
Rekening courant bank	142.014	4.933
Depositorrekeningen	5.894.503	6.430.274
	<u>€ 6.036.613</u>	<u>€ 6.435.252</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

Eigen vermogen € 6.159.302 (2019: € 6.191.584)

	Algemene reserve	Reserve Gr.Onderh.	Reserve Imagocamp.	Totaal
Per 1 januari 2020	€ 6.128.136	€ 0	€ 63.448	€ 6.191.584
Resultaat 2020	-32.282	0	0	-32.282
Per 31 december 2020	<u>€ 6.095.854</u>	<u>€ 0</u>	<u>€ 63.448</u>	<u>€ 6.159.302</u>

De Algemene reserve mag stijgen tot tweemaal de jaarbegroting van de bureaunkosten.
De bureaunkosten zijn de totale kosten voor personeelsinzet + de kosten facilitair.
Voor 2020 mag de Algemene reserve maximaal € 8.582.484 zijn.
Het maximum is dus nog niet bereikt.

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
<u>Belastingen en premie sociale verzekeringen € 0 (2019: € 110.996)</u>		
Loonheffing december 2020	€ 0	€ 105.703
Omzetbelasting 4e kwartaal 2020	0	5.293
	<u>€ 0</u>	<u>€ 110.996</u>

<u>Personeelskosten € 203.570 (2019: € 176.202)</u>		
Vakantietoeslag	€ 109.990	€ 105.352
Vakantiedagen	92.635	66.181
Vooruitontvangen bedragen	945	219
Overig	0	4.450
	<u>€ 203.570</u>	<u>€ 176.202</u>

<u>Te betalen kosten € 152.055 (2019: € 441.946)</u>		
Crediteuren	€ 72.873	€ 234.550
Personeelskosten	53.975	175.000
Accountantskosten	11.467	20.873
Administratiekosten	6.357	9.281
Gezicht naar buiten	30	0
Themabijeenkomsten	5.142	0
Kantoorkosten / huisvestingskosten	2.211	2.242
	<u>€ 152.055</u>	<u>€ 441.946</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract van een deel van de 24e etage van het gebouw WTC The Hague:

Vanaf 1 juli 2010 is een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van de 24e etage van het WTC The Hague. De looptijd hiervan is 10 jaar. SPO is hoofdhuurder en onderverhuurt een gedeelte van de etage aan de Pensioenfederatie.

Per 1 januari 2017 is de huurovereenkomst verlengd met 6,5 jaren en zijn er nieuwe afspraken gemaakt over de hoogte van de huurlast. Dit betekent dat de huurovereenkomst nu loopt tot 31 december 2026. De jaarlast van de nieuwe huurverplichting bedraagt in 2020 € 140.146

Leaseauto: Leaseplan contract per 13-10-2017 voor 48 maanden, jaarlijkse leaseprijs € 6.625.

Waardeoverdracht pensioen: De Pensioenfederatie heeft zich in 2017 gecommitteerd om toekomstige waardeoverdrachten van het pensioen van al haar personeelsleden te financieren. Op het moment van opstellen van de jaarrekening zijn de hieruit voortvloeiende verplichtingen niet te kwantificeren en derhalve niet in de balans opgenomen. De omvang is afhankelijk van waar de waarden zijn opgebouwd, hoeveel medewerkers hun waarde overdragen, de omvang van de over te dragen waarden en de rentestand op het moment van waardeoverdracht.

5. TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	Resultaat 2020	Begroting 2020	Resultaat 2019
<u>Baten</u>			
<u>Contributies € 6.191.870 (2019: € 6.235.389)</u>			
Contributie leden	€ 6.191.870	€ 6.235.500	€ 6.235.389
	<u>€ 6.191.870</u>	<u>€ 6.235.500</u>	<u>€ 6.235.389</u>
<u>Interest en overige baten en lasten € -11.955 (2019: € 11.499)</u>			
Interest	€ -13.070	€ 0	€ 2.132
Vergoedingen	1.115	8.000	5.094
Overig	0	0	4.273
	<u>€ -11.955</u>	<u>€ 8.000</u>	<u>€ 11.499</u>
<u>Sponsorgelden € 29.500 (2019: € 77.659)</u>			
Congres Pensioenfederatie	€ 29.500	€ 55.000	€ 77.659
	<u>€ 29.500</u>	<u>€ 55.000</u>	<u>€ 77.659</u>
<u>Lasten</u>			
<u>Europa / internationaal € 451.665 (2019: € 501.208)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 244.359	€ 266.500	€ 281.192
AEIP	31.249	31.500	31.249
PensionsEurope	122.479	122.500	119.492
Reis- en verblijfkosten lobby Europa	28.113	40.000	34.453
Huisvesting Brussel	20.071	20.000	20.038
Niet-Nederlandstalige publicaties (vertaalkosten)	2.801	5.000	0
Portefeuillehouder Europa	2.500	10.000	7.500
Buitenlandse reizen	93	12.000	7.284
	<u>€ 451.665</u>	<u>€ 507.500</u>	<u>€ 501.208</u>

	Resultaat 2020	Begroting 2020	Resultaat 2019
<u>Gezicht naar de achterban € 1.289.689 (2019: € 1.320.435)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 1.156.288	€ 1.051.500	€ 1.116.047
Themabijeenkomsten	66.588	100.000	105.546
Deskundigheidsbevordering VO	10.359	30.000	15.353
Pensioenlab	0	30.000	30.000
Publicaties (brochures en handleidingen 50%)	2.801	7.500	8.919
Jaarverslag	3.449	5.000	2.468
Communicatie door Pensioenfondsen	50.204	50.000	38.895
Ledenonderzoek	0	0	3.207
	<u>€ 1.289.689</u>	<u>€ 1.274.000</u>	<u>€ 1.320.435</u>

<u>Gezicht naar buiten € 1.233.369 (2019: € 1.448.884)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 316.058	€ 323.500	€ 364.117
Congres	54.827	75.000	53.023
Bijdrage Wijzer in geldzaken	350.000	350.000	350.000
Gastlessen MBO	21.523	25.000	0
Publicaties (brochures en handleidingen 50%)	2.801	7.500	8.919
Nieuwsbrief Stakeholders	17.998	30.000	21.995
Website optimalisaties	9.418	25.000	0
Kosten "De Tijd van je Leven"	0	0	635.772
Inkoop media	151.833	250.000	0
Doelgroep communicatie/jongeren	191.247	200.000	0
Stakeholders onderzoek	51.474	50.000	0
Stakeholders bijeenkomsten	0	10.000	0
Ontwikkelen tools en animaties	66.190	150.000	15.058
	<u>€ 1.233.369</u>	<u>€ 1.496.000</u>	<u>€ 1.448.884</u>

<u>Beleidsvorming / beleid beïnvloeding € 1.778.079 (2019: € 1.691.121)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 1.748.846	€ 1.623.500	€ 1.661.350
Leerstoel Pensioenrecht	20.000	20.000	20.000
Diverse lidmaatschappen	9.233	11.000	9.771
	<u>€ 1.778.079</u>	<u>€ 1.654.500</u>	<u>€ 1.691.121</u>

<u>Bestuurskosten € 572.725 (2019: € 592.748)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 130.185	€ 148.500	€ 118.487
Kosten voorzitter	177.145	169.000	139.152
Vergaderkosten bestuur	239.353	245.000	335.109
Extra bestuurskosten	26.042	25.000	0
	<u>€ 572.725</u>	<u>€ 587.500</u>	<u>€ 592.748</u>

	<u>Resultaat</u> <u>2020</u>	<u>Begroting</u> <u>2020</u>	<u>Resultaat</u> <u>2019</u>
<u>Facilitair € 695.506 (2019: € 761.596)</u>			
Kosten voor personeelsinzet	€ 132.255	€ 230.000	€ 173.169
Huisvestingskosten	207.740	225.000	208.371
Kantoorkosten	283.791	277.000	288.739
Inventariskosten	71.720	60.000	91.317
	<u>€ 695.506</u>	<u>€ 792.000</u>	<u>€ 761.596</u>
 <u>Diverse projecten € 220.664 (2019: € 191.152)</u>			
Diverse projecten	€ 147.410	€ 100.000	€ 72.913
IMVO Convenant	73.254	100.000	118.239
	<u>€ 220.664</u>	<u>€ 200.000</u>	<u>€ 191.152</u>

6. OVERIGE GEGEVENS

6 a) Resultaatbestemming

Het negatieve saldo van baten en lasten over het boekjaar bedraagt € - 32.282

Vooruitlopend op het besluit van de ledenvergadering is het resultaat als volgt verwerkt:

- ten laste van de Algemene reserve € 32.282.

6 b) Controleverklaring

Zie bijlage.

6 c) Gebeurtenissen na balansdatum.

De Pensioenfederatie is net als alle instellingen en bedrijven in 2020 en 2021 geconfronteerd met de impact en gevolgen van het Coronavirus (COVID-19). Deze gebeurtenis heeft geen invloed op de in de jaarrekening opgenomen balans en staat van baten en lasten.

7. BEGROTING 2021

Baten

Contributies	€ 6.422.962
Interest en overige baten/lasten	-6.000
Sponsorgelden	<u>55.000</u>
Totale baten	€ 6.471.962

Lasten

Europa / internationaal	€ 522.000
Gezicht naar de achterban	1.277.000
Gezicht naar buiten	1.435.000
Beleidsvorming / beleid beïnvloeding	1.590.000
Bestuurskosten	605.500
Facilitair	921.000
Diverse projecten	<u>215.000</u>
Totale lasten	€ 6.565.500

Resultaat t.l.v. Algemene reserve

Resultaat t.l.v. Algemene reserve	€ <u><u>-93.538</u></u>
--	--------------------------------